

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 27. novembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 138.

Važna trošarinska vprašanja.

a) Vinogradniki so dolžni pretočiti vino iz droži najkasneje do 31. januarja vsakega leta. — V nekaterih krajih puščajo vinogradniki črno vino na drožeh do februarja ali marca meseca prihodnjega leta in s tem prekoračijo v pravilniku o državni trošarini določeni rok 31. januarja, češ da vino izgubi na moči in barvi, če še ob odrejenem roku pretoči. Ker je ministrstvo za finance ugotovilo, da ta razlog ni točen, je z razpisom z dne 14. avgusta 1930. br. 61223/III. odredilo, da se mora vse pretakanje izvršiti najdalje do dne 31. januarja vsakega leta.

b) Analiza vin in mošta, ki se izvažajo. — Po členu 41. pravilnika za izvršitev zakona o vinu je potrebno, da na nakladalnih postajah vzamejo organi finančne kontrole vzorce mošta, odnosno vina, ki se izvažajo. Vzorce je treba vzeti v dveh steklenicah po pol litra in zapečatiti s pečatom organa finančne kontrole, na zahtevo lastnika pa tudi z njegovim pečatom.

Ob odvzemanju vzorcev sestavi kontrolni organ zapisnik, v katerem mora navesti ime in priimek lastnika vina ali mošta in njegov točen naslov, označbo vagona, odnosno soda, iz katerega je vzel vzorec, približno ceno vina ali mošta brez trošarine, kakor tudi vse, kar smatra, da bi bilo potrebno ugotoviti v zapisniku. Zapisnik podpiše poleg kontrolnega organa tudi lastnik pošiljke, če pa pri odvzemu vzorcev ni prisoten, morata podpisati zapisnik dve priči.

Pri odvzemanju vzorcev mošta ali vina mora kontrolni organ opozoriti lastnika ali njegovega zastopnika, da mora mošt, odnosno vino, katero izvažajo, docela ustrezati predpisom zakona o vinu in da ga za primer, da bi kontrolni laboratorij ugotovil, da vino ali mošt ne ustreza predpisom zakona o vinu, zadene kazni, kakor da je vino dal v notranji promet. Ako bi se pa ugotovilo, da bi se morala pijača uničiti ali prodati, se od njega izterja še dvakratna vrednost pijače. Steklenice za vzorce plača lastnik,

ako jih finančna kontrola sama nima na razpolago.

Vzorce mošta ali vina pošlje kontrolni organ na analizo oni kontrolni postaji, iz koje področja je bilo vino izvoženo. V Dravski banovini vrši posle kontrolne postaje kmetijska ogledna in kontrolna postaja v Mariboru.

Padanje državne trošarine na žganje. — Po izkazih o pobrani trošarini se je v času od 1. aprila 1930. dalje do konca julija 1930. pobralo za 50% manj državne trošarine nego v vstrezni dobi lanskega leta.

Ministrstvo za finance je spričlo tega odredilo, da se kontrola poostri in osigura pravilno in pravočasno plačevanje trošarine na žganje.

Kdaj pobirajo carinarnice banovinsko trošarino? — Po členu 5. pravilnika za pobiranje banovinske trošarine je pobiranje te trošarine vezano na kraj, v katerem se troši banovinski trošarini zavezano blago. Carinarnice smejo po odloku ministrstva za finance z dne 19. avgusta 1930., br. 31298/IV. pobirati banovinsko trošarino samo za blago onih deklarantov (lastnikov blaga), ki stanujejo v področju občine, v katerem se nahaja tudi sedež carinarnice, ne pa tudi na ono blago, ki je deklarirano za osebe, ki stanujejo izven področja občine, v kateri se nahaja carinarnica, kajti za pobiranje trošarine na to blago so pristojni organi občin, v katere se blago uvažajo radi potrošnje.

Obračuni v privatnih trošarinskih shraniščih za vino. Ministrstvo za finance je dooznalo, da organi finančne kontrole ne napravijo vsako leto obračuna v privatnih trošarinskih shraniščih za vino, kakor ga napravljajo v shraniščih za žganje in špirit. Radi tega je z razpisom z dne 8. septembra 1930., br. 66519, odredilo, da organi finančne kontrole takoj napravijo letni obračun za preteklo leto v vseh privatnih shraniščih za vino in da v bodoče napravijo ta obračun koncem vsakega leta v času od 1. do 10. septembra, kakor je to odrejeno tudi za shranišča za žganje.

NAKUP FOTOGRAFIJ OD OSOBI TE ZNAMENITOSTI.

Tvrška International News Photos, 235 East 45 th Street, New York City kupuje vse fotografije, ki so posebno znamenite, kakor na primer fotografije svetovnoznanih oseb, posebnih scen in lepih krajev.

SLADKRONA PRODUKCIJA JUGOSLAVIJE IN EVROPE.

Mednarodna zveza za sladkorno statistiko objavlja številke sladkorne produkcije v posameznih deželah Evrope za l. 1929/30 in 1930/31, v tonah:

	1929/30	1930/31	1929/30	+ ali -	ali -
Češkoslovaška	1.035.000	1.098.000	1929/30	+	6,0%
Nemčija	1.985.000	2.329.000		+	17,3 »
Avstrija	120.000	137.000		+	13,5 »
Ogrska	247.000	222.000		-	10,2 »
Poljska	917.000	716.000		-	22,0 »
Belgija	251.000	251.000		-	
Italija	432.000	400.000		-	7,4 »
Jugoslavija	121.000	95.000		-	21,3 »
Bolgarija	40.000	51.000		+	28 »
Romunija	82.000	120.000		+	45,9 »
Danska	134.000	165.000		+	22,0 »
Svedska	121.000	170.000		+	40 »

Pridejo zraven še Finska, Irska in Turčija s ca. 3000, 22.000 do 23.000 in 5500 do 9700 tonami. Skupaj Evropa 5.517.000 in 5.788.000 ton, + 4,9%.

PETLETNI NAČRT RUSIJE SE UMIKA NOVEMU PETLETNEMU NAČRTU.

Prirastek veleindustrijske produkcije v Rusiji je znašal v tretjem letu načrta 25 odstotkov; in sicer v skupini A (težka industrija) 37,7% proti proračunjenim 39,7%, v skupini B (lahka industrija) pa samo 11,1% proti proračunjenim 23,8%. Vzrok majhnega prirastka v skupini B iščejo v nezadostni preskrbi s surovinami v vrsti industrijskih panog, ki predelujejo poljedelske surovine. Vsled tega je tudi skupna industrija zaostala za ca. 5% za proračunjeno produkcijo. Kljub temu je bil pa prirastek industrijske produkcije v zadnjem letu večji kot v prejšnjih dveh letih 1927/28 in 1928/29, ko je bil izkazan z 19 in s 23 odstotki. V letu 1927/28 je bila presežena predvojna povprečnost za 26,8%, v letu 1928/29 za 58,5%; tudi v letu 1929/30 je bila dosti večja. Ugodno je zaključila letos električna industrija, koje prirastek odgovarja popolnoma načrtu ter znaša 78%, ter produkcija poljedelskih strojev, ki je bila za 54 odstotkov ali 311 mil. rubljev večja kot v letu 1928/29 in štiriinpolkrat tako velika kot v zadnjem predvojnem letu 1913.

Kljub temu pa v Rusiji s prirastkom niso zadovoljni in se Najvišji ljudski gospodarski svet bavi že z študijem in z izdelavo novega petletnega načrta za leta 1933—1938. S tem je izraženo izjalovljenje ruskih nad, da bodo po dokončanem petletnem letu 1933 druge industrijske države od Rusije dosežene in prekoračene. Prvo petletje določene mu naloge ni moglo izpolniti, oziroma je ne bi moglo, in naj jo zato izpolni petletje 1933—1938.

* * *

AMERIKA HIRA OB EVROPI.

V ameriških gospodarskih krogih povzroča katastrofalni padeč zunanje trgovine — v prvih devetih letošnjih mesecih dve milijardi dolarjev — silno vznemirjenje. Zlasti vznemirja Amerikance padeč izvoza. Gospodarski krogi spravljajo to dejstvo v zvezo z rastočo konsumno krizo v Evropi. Opozarjajo, da se more ta kriza in s tem v zvezi položaj ameriškega gospodarstva omiliti z ojačenimi krediti za Evropo in morda tudi s temeljito revizijo dolgov. V resnih gospodarskih krogih so mnenja, da je katastrofalni padeč zunanje trgovine znamenje viharja in da bo imel za posledico popolno spremembo ameriške trgovske in kreditne politike napram Evropi. Danes je pač tako, da se gospodarska kriza spričlo splošne prepletenosti gospodarskih interesov ne omeji samo na deželo akutne krize, temveč da poseže tudi drugam.

V nedeljo smejo biti vse trgovine odprte.

Na razna vprašanja iz vrst naših naročnikov obveščamo, da morajo biti v zmislu naredbe kr. banske uprave o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratov ališev, Dravski banovini v ponedeljek, dne 1. dec., t. j. na praznik ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev vse trgovine ves dan zaprte, zato pa smejo biti v zmislu istene naredbe v nedeljo pred tem praznikom, t. j. dne 30. novembra t. l. odprte, in sicer ves delavni čas, kakor to izrecno določa naredba.

* * *

Ing. com. J. Zadavec:

O merkantilizmu in psihiokratizmu v našem narodnem gospodarstvu.

V času vseobče gospodarske krize, v času gospodarskih konferenc se čita in čuje nešteto predlogov, kojih vseh cilji so, če že ne odpraviti, pa vsaj ublažiti sedanji neveselni položaj našega narodnega gospodarstva. Diametralni so si ti predlogi, saj se gibljejo med skrajno levico in skrajno desnico, od čistega psihiokratizma pa do popolnega merkantilizma.

Bodi mi zato dovoljeno, da v naslednjem podam nekoliko misli o zgoraj navedenih nacionalno ekonomičnih principih z ozirom na naše narodno gospodarstvo.

Temeljna ideja psihiokratizma, kojega duševni oče je Francoz Francois Quesnay (1694—1774), njega izpopolnitelj in pobornik pa Skot Adam Smith, rojen leta 1723. v Kirkaldy, vsebuje trditev, glasom katere je vir blagostanja edinole produkcija naravnih dobrin, toraj poljedelstvo. Njega misel o gospodarstvu zajednice — države — pa sloni na bazi nje osnove — družine. Teško je ugovarjati trditvi psihiokratizma, da je ono, kar je za družino koristno ali škodljivo, istolako koristno ali škodljivo i za zajednico, državo. Ker pa v domačinstvu od pravadna prevlada princip nabave potrebnih dobrin tam, kjer so iste najboljše in obenem najcenejše, odnosno plasiranje domače nadprodukcije tam, kjer se za isto doseže najugodnejšo ceno, je pač jasno, da zagovarjajo pripadniki psihiokratizma vseobče svobodno trgovino. Psihiokrati negirajo torej potrebo, da država regulira trgovino, da jo pospešuje ali ovira. Proč s carinami! je njih geslo.

Nasprotno temu vidi merkantilizem uspešno pot do vseobčega blagostanja posamezne zajednice, — države — v nje čim najpopolnejši autokraciji, v stremljenju za čim najpopolnejšo samooskrbo. Stvarjati nacionalno industrijo, proizvajati doma po možnosti vse potrebne dobrine, uvažati čim najmanj, izvažati čim največ domače nadprodukcije, ustvariti s tem aktivno trgovsko bilanco, je cilj in smeter tega sistema.

Res je, da znači aktivna trgovska bilanca neposredno povečanje zalog inozemskega zlata, kar je istovetno s povečanjem gospodarske in politične moči dotične države. To in pa ogromni dohodki zaščitnih carin so pač vzrok, da so se vse sodobne države več ali manj oprijele tega sistema.

Pri nas se pripravljajo obrtni zakon. Ie v glavnih obrisih mi je poznan njega cilj, vendar dovolj, da sem v istem spoznal čisti merkantilizem.

Ustvariti hočemo torej svojo lastno industrijo. Osamosvojiti se od inozemstva.

Za ustanovitev domače industrije pa je poleg ogromnih materijelnih žrtev potrebna pač znatna zaščitna carina, da se utrdi temelji njenega obstoja. Ogromen kapital inozemskih industrijskih krogov, ki omogoča ob do skrajnosti racionalni produkciji uspešno konkuriranje z vsako porajajočo se industrijo, se po mojem mnenju, — da uveljavi svoj vpliv odnosno da svoje pozicije ne izgubi, — ne bo plašil tudi eventualnih izgub. Pritisk, ki bi ga v konkretnem primeru izvajale industrijske države napram našemu trgu, bi nas primoral, da v svrhu zaščite domače industrije izdatno povzročimo uvozne carine. Ker bi to povzro-

đalo protiukrepe, bi bil s tem storjen prvi korak do carinske vojne.

Teško si morem predočiti, da bi mogla vsaj v doglednem času domača industrija zaposliti toliko prebivalstva, da bi bilo isto številčno dovolj močno za potrošnje vseh agrarnih produktov naše države. 80% našega privrednega prebivalstva se peča s poljedelstvom. Če bi torej še v večji meri, kakor doslej, bojkotirale industrijske države naše agrarne produkte, bi to moralo brezpogojno povečati že itak sedaj neznosno agrarno krizo. Naši agrarci bi ne mogli prodajati, ali pa po smešno nizkih cenah, pod lastno pridelavno ceno, svoje produkte. Vsled tega bi se še v večji meri zmanjšala njih kupna in davčna moč. Zmanjšana kupna moč bi primorala gró našega prebivalstva povrniti se k primitivni stopnji domače autokracije, kar bi posredno značilno povečanje industrijske in trgovske krize. Končno dvomim tudi, dali bi mogli povečani dohodki carin odtehtati zmanjšano davčno moč domačega prebivalstva.

Toda tudi poborniki svobodne trgovine — psihiokratizma — so se pojavili in njih število ni malo.

Vzemimo, da bi ne le mi, temveč tudi ostale države vsaj naproti nam, ukinitile vsako zaščitno carino. Res je, da bi v tem momentu zvečetel izvoz naših agrarnih produktov. Tako rekoč v hipu bi bila odstranjena agrarna kriza, izmenjava dobrin bi postala velika in ne dvomim, da bi baš za trgovstvo kot posredniku med producentom in konzumentom zasijali boljši časi. Toda tudi to bi imelo morda svoje slabe strani. Mlada naša industrija, ne še dovolj trdna, bi več ali manj podlegla inozemski konkurenci, nastopila bi stagnacija, zapiranje obratov, odpuščenje delavstva in povečanje brezposelnosti. To pa bi imelo za posledico, da bi še večje trume našega delavstva zapuščale, v borbi za kruh, meje naše kraljevine, puščale tujcem svoje najboljše moči ter se morda izmognane prej ali slej vrnile v okrilje domovine.

Ne le to, temveč tudi iz finančno-političnih vidikov bi morda ta sistem bil opasen, kajti vprašanje je, dali bi naš izvoz glede na ameriško in rusko agrarno konkurenco presegel uvoz. Dolgotrajne pasivne gospodarske bilance pa nobena še tako trdna valuta ne more prenesti.

Slednjič bi pa morda tudi našim agrarcem inozemska konkurenca onemogočila obstoj. Znano je, da so se ob industrijalizaciji ameriških farm znižali produkcijski stroški pšenice na cca. 48 para za kg v našem denarju. Če k temu prištejemo še izvanredno nizko prevozno tarifo, saj znaša n. pr. prevoz 1 kg pšenice iz Čikaga do Prage preko Hamburga istotoliko kot prevoz 1 kg pšenice iz Banata po znižani tarifi 34/13 do postaja Dravske banovine, si lahko zamislimo, da bi Amerika, če že ne govorimo o ruskem dumpingu, zamogla občutno škoditi našemu poljedelstvu.

Iz vsega tega sledi, da bi tudi za naše narodno gospodarstvo bila srednja pot zlata pot.

Ustvarjati domačo industrijo, kjer so za isto naravni in gospodarski predpogoji, ščititi zaščitne potrebe obstoječo domačo industrijo ter s spretno izvozno politiko na podlagi reciprocitete forsirati izvoz agrarnih produktov bo in je slej ko prej naloga naših vodilnih narodnih gospodarjev.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek dne 2. decembra 1930 od 8. do 12. ure predpoldne v posvetovalnici Gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritličje levo. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se vljudo vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

Veledrogerije v Dravski banovini in njih interesne sfere.

Gospodarske prilike so danes tako težke, da se morajo pridobitveni krogi prav intenzivno truditi v boju za obstanek. Braniti morajo z vsemi močmi svoje posestno stanje in budno paziti, da jih konkurenca ne spodrine. Kakor imajo velike države svoje interesne sfere, katere politično in gospodarsko izrabljajo in katere morajo z vsemi razpoložljivim močmi braniti, tako morajo tudi gospodarski krogi varovati svoje interesne sfere, svoj krog odjemalcev. Vendar boj proti vidnemu konkurentu se, četudi včasih težko, prenese. Toda če kar čez noč nastopi konkurent z raznimi privilegiji, kateremu se ne more do živega in ki brez boja odvzame del te interesne sfere, potem to lahko postane za prizadete katastrofalno.

Nekaj sličnega se sedaj pripravlja napram veledrogerijam v Dravski banovini. Tukajšnji Okrožni urad za zav. delavcev šteje sedaj 99.516 zavarovancev. Predvidoma se bo to število v doglednem času še znatno pomnožilo. Zdravila za vse te mnogoštevilne zavarovance dobavljajo lekarne v Ljubljani, oz. v drugih krajih Dravske banovine, katere vse zalagajo ljubljanske veledrogerije. Sedaj pa se je pri Središnjem uradu za zav. delavcev v Zagrebu, v katerega območje spada tudi Okrožni urad v Ljubljani, ustanovilo »Centralno apotekarsko

skladišče« z namenom, da bo v svojstvu veledrogerije zalagalo vse apoteke Središnjega urada. Polagoma naj bi se to zalaganje raztegnilo tudi na lekarne Dravske banovine, ki bi se ustanovile pri Okrožnem uradu.

Kakor se doznava, je Središnji urad v Zagrebu že zaprosil pri tukajšnji kr. banski upravi za dovoljenje ustanovitve lastne lekarne v Ljubljani. Ne moglo bi se ugovarjati, če bi Središnji urad oz. njegovo skladišče odprto tekmovalo s tukajšnjimi veledrogerijami. Toda v tem slučaju ne bo šlo za konkurenčno veledrogerijo, ampak za veledrogerijo s privilegiji, ki bi imela monopol za zalaganje vseh lekarn Okrožnega urada, vsled česar bi bile vse druge že obstoječe veledrogerije izključene od vsake dobave. Čim bi bila ustanovljena lekarna v Ljubljani, bi jih Središnji urad ustanovil še v raznih drugih večjih krajih Dravske banovine — osobito v industrijskih — in naše veledrogerije bi propadale, ker bi izgubile skoraj polovico svojih odjemalcev.

Pripominjamo pa, da so naše veledrogerije prav dobro opremljene in da ustrezajo vsem pogojem § 26. zakona o lekarnah.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je z ozirom na navedena dejstva in v zaščito svojih članov interveniralo pri tukajšnji banski upravi v prilog veledrogerij v Dravski banovini n se je nadejati, da bo banska uprava vpoštevala upravičene želje prizadetih podjetij.

Dunajsko finančno pismo.

Pretekli teden je v Avstriji označen po velikih odpustih delavcev v strojni industriji, v raznih panogah električne industrije in po napovedbah, da se bodo tudi v drugih vrstah gospodarstva morale izvesti obratne omejitve. Že dolgo časa ni bilo v finčnih in industrijskih krogih razpoloženje tako deprimirano kot je danes. — Krčevito se vsakdo ozira pa znakih zastoja v padajoči tendenci in bi bil že vesel, če bi vsaj tako ostalo kot je sedaj. Nerazpoloženje v kupčijem življenju je ojačeno še po dejstvu, da je tujski promet sedaj zelo majhen, da tožijo hoteli o pomanjkanju gostov in da je zato v vseh trgovinah, ki so tako ali tako navezane na nakup od strani tujcev, zastoj prodaje popoln. Sicer vsakdo reče, da je drugod tudi tako kot v Avstriji, a odgovarjajo mu, da so v drugih deželah rezerve večje.

Možnost zasluzka je postala brez dvoma v zadnjih mesecih in tednih vidoma manjša. Sliši se o spekulaciji na baisse in na hausse in o poskusih, da bi se spekulacija ustavila z vnanjimi odredbami, a ti poskusi nič ne pomagajo; korektura mora priti od znotraj.

Nekoliko bolj razveseljivo znamenje vidijo v tem, da so dvigi iz hranilnic, ki so bili v zadnjih tednih precejšnji, prenehali in da so na njih mesto prišle nove vloge. Sklepati bi se dalo iz tega, da je notranjepolitično pomirjenje napredovalo ter da so prišle prej dvignjene vloge nazaj; kajti težko si je misliti, da bi obstajale sedanje vloge iz novo tvorjenih prihrankov ali dobičkov.

Na borzi je promet neobičajno majhen in prihaja prav za prav le iz poklicnih krogov. Občinstvo je svojo delniško imovino v glavnem že prej prodalo, in posamezne prodaje, ki se sedaj izvajajo, imajo za namen pogosto le dosego gotovine. Ta ali drugi delničar je vendarle upal, da bo nastopilo zboljšanje. Če ima dobre delnice, je to njegovo upanje seveda opravičeno; a medtem mu večkrat poide sapa in mora prodati svojo imovino pri globokih notacijah, čeprav ve, da bo slednjič vendarle enkrat prišel boljši čas. Velikih delniških paketov ni več na prodaj, temveč gre pogosto le za par kosov, ki pridejo na trg in ki jih moreš kljub temu prodati le z zgubo na vrednosti. Zalostno poglavje zgub v delnicah se zaključuje.

Če je pričela Nemčija varčevati, mora delati to tudi Avstrija, ako hoče, da njeno gospodarstvo ozdravi. In varčevanje se mora vršiti tudi na vodilnih mestih, pri predsednikih delniških družb itd. Sicer se morajo mesta, ki zahtevajo ve-

lik talent in veliko odgovornost, bolje honorirati, a plača mora biti vseeno v skladu z rentabilnostjo podjetja.

Eksport bi bilo dobro dvigniti. Letos je zelo padel; pri lesu in lesenem blagu doslej za 17 odstotkov, pri železu in železnini za 19 odstotkov, pri strojih za 32 in pri avtomobilih za 34 odstotkov. Tudi v industriji so vodilni funkcionarji razmeroma predobro plačani, prav tako pri socialnih zavodih.

Med zakonskimi predlogi, ki jih bo morala rešiti nova skupščina, je treba kot najvažnejše omeniti carinsko tarifo, delitev dajatev in predlog glede zveznih železnic. Vsekakor se bo kmalu pokazalo, če bo novo ljudsko zastopstvo imelo več razumevanja za potrebe gospodarstva kot ga je imel njegov predhodnik. Novim strankarskim bojem in novim obremenitvam bi zadolženo gospodarstvo Avstrije ne moglo biti kos. — Politični ekperimenti bi se pa kot vsestransko škodljivi sploh morali opustiti.

Pomudbe in poupraševanja

Izvozniki lesa, zlasti orehovine, se opozarjajo, da se zanimata za nakup orehovega lesa sledeči dve čehoslovaški tvrdki: »Hubertus«, lesna industrija, Uh. Brod Č. S. R., in inž. F. Janeček, Nusle, Češko Zbrojovka v Břne. Obe navedeni tvrdki rabita debelejši orehov les za puškina kopita. Interesenti se naj direktno obrnejo na imenovani tvrdki.

Ivan M. Madun, Skoplje, Mokranjčeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.

Razstave in sejmi

6. Zeleni teden v Berlinu 1931. Vsako leto se vrši v Berlinu takozvani zeleni teden. Letos se vrši taka prireditve že šestič. Je to velika razstava nemškega kmetijstva, ki jo priredi nemško kmetijsko društvo vsako leto pozimi. Prireditve se bo vršila od 31. januarja do 8. februarja 1931. Na razstavi sodelujejo zastopniki poljedelstva, gozdarstva, živinoreje, mlekarstva, lovstva, čebelarstva i. dr. Industrijski del razstave bo obsegal industrijske izdelke, ki se uporabljajo pri kmetijstvu in so proizvod največjih specialnih tvornic Nemčije in inozemstva.

* * *

Po svetu

Dolgovi mesta Celje so narasli od 3.605 milj. Din v letu 1923 na 4.733 milj. v letu 1927, na 9.972 milj. v letu 1929 in znašajo sedaj ca. 15.287.000 Din.

Grozdja iz Smedereva so izvozili od 12. avgusta do 15. novembra 3.580.000 kg v 657 vagonih; 292 vagonov je šlo na Dunaj, 152 v Prago itd.

Proračun Primorske banovine izkazuje 47 milj. Din izdatkov in prav toliko dohodkov.

Državni monopoli so dali v prvih 6 mesecih tekočega proračunskega leta 1199 milj. Din dohodkov, lani v istem času pa 1195,5 milijonov.

Javne trgovske revizorje za trgovska in finančna podjetja bodo vpeljali tudi v Jugoslaviji. Po angleškem vzgledu so jih vpeljali doslej v Holandiji, Nemčiji, Avstriji, Franciji, Danski itd.

Predloge za pospeševanje izvoza žita je Priv. d. d. za izvoz agrarnih produktov vpslala na pristojna mesta. — Sedaj veljane vozninske olajšave bodo najbrž podaljšane do konca leta in bodo skoraj gotovo prišle še nove zraven.

Ripal, generalni direktor francoske rudarske zveze, se mudi v Beogradu. Doslej je investiral v Jugoslaviji 25 milijonov frankov. Upa, da bo nesel rudnik pri Golubeu 400 do 500 kg čistega zlata na leto.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 844 milijonov šiligov; kritje je bilo 82:7 odstotno.

Število brezposelnih v Franciji je v enem tednu naraslo od 1663 na 2244. Sicer je številka absolutno prav neznatna in ne pomeni nič v primeri z nemškimi, angleškimi ali ameriški milijoni, a relativni prirastek je velik.

Rusko sladkorno produkcijo cenijo letos na 18 milijonov met. stotov, dočim je znašala lani 8 milijonov stotov. Zato se tudi v sladkorju bojijo ruskega dumpinga.

Jamstveno kvoto v trgovini z Rusijo je zvišala italijanska vlada od 65 na 75 odstotkov vrednosti blaga.

K 15-odstotni omejitvi celulozne produkcije, ki so jo sedaj ratificirali v Finski, Norveški, Nemčiji in Češkoslovaški, hočejo pritegniti še druge dežele, med njimi tudi Avstrijo, in se zadevna pogajanja že vršijo.

Padec cen prašičev na Poljskem datira od maja dalje; v septembru in oktobru se je nekoliko ustavil, sedaj je pa zavzel zopet ostrejšje oblike in bo postal vsled rastoče konkurence na eksportnih trgih še hujši.

Škodovo podjetje je v teku racionalizacije znižalo število delavcev za 7000, število nastavljenecv za 800, a število delavcev je vseeno za 5000 večje kot l. 1927. Število delavcev v Plznu bodo stabilizirali na 15.000. Zaposlenost podjetja je zamaknena do leta 1932, sedanja naročila znašajo 3500 milijonov Kč.

Bančni polomi v Franciji se nadaljujejo. Vsak dan se bere o kakšni novi insolventni banki.

Amerika namerava izdati uvozno prepoved za rusko blago; povod za ta načrt so dali producenti manganove rude. Zahteva potrdila, da blago ni delo kaznjencev, je isto kot faktučna prepoved.

Več bank v Benečiji se je združilo v Katoliško banko za Benečijo. Namen je dovoljevanje kreditov poljedelstvu in trgovini Benečije. Glavnica novega podjetja je 60 milijonov lir, hranilne vloge so izkazane s 400 milijoni lir.

Belgijska železna industrija bo izvedla 5-odstotno znižanje mezd, in sicer 2 in pol odstotno 1. decembra, 2 in pol odstotno pa 1. januarja.

Pasiva pariške banke Oustric, o koje insolventnosti smo že poročali, znašajo 1238 milijonov frankov, aktiva 777 milijonov, deficit torej skoraj pol milijarde frankov.

Stabilizacija pšenične cene hočejo izvesti v USA in sicer pri 75 cents, kar je za 22 cents nad notacijo v Liverpoolu.

Cela vrsta francoskih avtomobilnih tovarn je po poročilu lista »Humanité« omejila delo in odpustila del delavcev. Delovni čas je skrajšan na 40 tedenskih ur.

Anton Podbevšek:

Reklama, ki dela dobiček.

Inseratna kampanja za »Ereco« ovratnike. — V nekaj letih se bo govorilo splošno le o blagu.

Zal, da se še vedno dobe pri nas inserati, sestavljeni po naslednjih improviziranih vzorcih:

»Najpopolnejši stroj. Preden si nabavite stroj, oglejte si ga pri nas!«

»Svetovno znani stroji v zalogi pri . . .«

»Svarim pred nakupom navideznega blaga! Kupujte na obroke«

»Ne pozabite, da vas edino reši«

»Vodeča trgovina nudi po najnižji ceni«

»Ne pozabi«

»Najbolj pošteno vas postreže«

Mnogi tako sestavljeni inserati spadajo pod paragraf zakona o nelojalni konkurenci, ne glede na to, da nikogar ne prepričajo in da so zato brez haska.

Pred kratkim je zapisal v »Neue Zü-dicher Zeitung«, ki posveča člankom o reklamni in inseratom čedalje večjo pozornost, Hans Neuburg te-le besede, ki veljajo tudi za naše razmere:

»V nekaj letih se bo govorilo splošno le o blagu kot takem. Nič več se ne bomo posluževali superlativov, temveč primorani bomo, pripovedovati dejstva, ker bo sodobni konkurent imel večje uspehe s stvarno resnico.

Prepričan sem, da se bo publika prebudila iz spanja, v katero jo je zazibala dosedanja reklama ter da bo dovezetna le za zdravo, živo in jasno vabljenje.

Prav tako, kot postaja dovezetna za pohištvo iz jelka in se s strahom spominja sentimentalnega poveljevanja stilnega pohištva, ki ni bilo ne udobno ne praktično in ne higijensko.

Industrija se le tedaj z uspehom razvija, če gre s tokom časa. Konservativci naj se še tako upirajo — njihov trud je zastonj, svet se hoče vrteti.«

V glavnem mora biti

1. »resnica v reklamni« ali, kakor pravijo Američani, »Truth in Adver tising«;

2. reklama mora biti stvarna;

3. razumljiva;

Mimo tega je upoštevati pri vsakem inseratu:

1. zunanji kompleks,

2. notranji,

3. gospodarski.

Inserat mora učinkovati, zato bodi skrbno opremljen! Tekst naj se ne obrača proti konkurenčnim podjetjem! Računa naj se z gospodarskim položajem!

Zgrešeno je, kot smo že rekli, da je tekst pri inseratih (besedilo) vedno eno m isto in da se le malenkostno spreminja. Lahko se gotove stvari ponavljajo, vendar pa vedno v novi obliki, da ne prestando vzbujajo pozornost.

Predaleč vstran bi nas zavedlo, če bi hoteli razpravljati o reklamnem načrtu in njegovi izvršitvi. Danes hočemo le pokazati, kako se naj vrši učinkovita, smotrna in dobro premišljena reklama. Za vzgled navajamo inseratno kampanjo češke tovarne ovratnikov »Ereco« z 9 inserati, ki jih je sestavil reklamni svetovalec Willy M. Jakobsen iz Prage. Ta vzgled bo zlasti zanimal naše trgovce z modnimi potrebščinami, ki v primeri z drugimi veliko inserirajo.

Jakobsen je napravil iz 9 inseratov dve skupini. Tri inserate je namenil moškimi, ki ovratnike nosijo, ostalih 6 pa ženam, ki sicer ne nosijo ovratnikov, a večinoma oskrbujejo tudi može s toaletnimi potrebščinami. Prvi trije so izšli v dnevnikih, ki jih bere poslovni svet, ostalih 6 pa v ženskih listih, modnih revijah, družinskih listih itd. Ker ni mogoče objaviti ilustracij, jih naj opišemo:

1. inserat kaže moškega za pisalno mizo, pisal bi rad, a mu delo ne gre izpod rok. Tekst se glasi:

Nerazpoloženosť in slaba volja

nastaneta pogosto iz prav malenkostnih vzrokov. Vaš ovratnik Vas tišči ali pa ne stoji prav: in že vpliva na Vaše čustvovanje.

Odpravite vendar nepotrebno jezo »z vratuc! ERCO ovratniki skrbje za dobro

voljo, kajti oni stoje, so udobni in vedno elegantni!

Katero fazono hočete? Trgovec Vam rad postreže z različnim formami.

2. inserat kaže moškega, ki si popravlja gumb v ovratniku. Tekst:

In šele gumb v ovratniku!

Ta je najznačilnejši vzgled za »pomankljivost objekta«. Čim bolj hitite, tem bolj gotovo ne bo nekaj v redu z gumbom ali pa z ovratnikom.

Vzrok je seveda nervoznost, gumb sam, toda tudi — in ne nazadnje — ovratnik! V ERCO ovratniku je gumbnica idealno vrezana in pri tem je ovratnik vedno udoben in eleganten.

Vsak obraz, vsak vrat potrebuje »svojo« fazono. Trgovec Vam rad pomaga, najti pravega.

3. inserat kaže moškega, ki si popravlja ovratnik. Tekst:

Ne stoji na srajci.

Nič ne draži bolj kakor ovratnik, ki noče pravilno stati. Človek se ne počuti dobro in postane — opravičeno — nervozen!

Osvobodite se teh neprijetnosti! ERCO ovratniki stoje vedno kakor vlti in združujejo udobnost z resnično eleganco.

Trgovec Vam vedno rad pokaže različne forme, da se lahko odločite za »svojo« fazono.

4. inserat kaže ženo, sedečo na otomanu, in moža, ki ji prinaša šopek rož in zavojček z darilom. Tekst:

Pomagaj svojemu možu!

Hvaležen Ti bo! Gotovo imaš kako majhno željo. Rad Ti jo bo izpolnil, ker so možje za udobnost vedno hvaležni.

Kako pogostokrat se jezi Tvoj mož, če mu ovratnik slabo stoji. Kupi mu Ti ovratnike, da bo vedno dobre volje in vedno eleganten. In potem: lahko še kaj prihraniš, kajti resnično dobre stvari niso nikdar drage.

Kupi mu elegantni, dobri ERCO ovratnik! Trgovec Ti bo pri izbiri rad nasvetoval pravo fazono.

5. inserat kaže ženo, ki je zavezala možu kravato. Tekst:

Kot elegantna žena

gotovo skrbiš, da je Tvoj mož vedno dobro napravljen. Pri izbiri nogavic, kravate in ovratnika naj ima besedo Tvoj dober okus!

Brigaj se za te malenkosti in on Ti bo za to vedno hvaležen in bo vedno lepe vnanjosti!

Kupi mu elegantni, dobri

ERCO ovratnik!

6. inserat kaže ženo z možem, ko gresta po ulici. Tekst:

»Njegov« tovariš hočeš biti?

Moški cenijo tovarištvo in ga poplačajo s pozornostjo. Pokaži »njemu«, da si njegov tovariš, odstrani vse neprijetnosti in skrbi, da se ne bo jezil vsak dan pri napravljanju, ker mu kravata ali pa ovratnik ne stoji dobro!

Kupi mu Ti njegove ovratnike! S tem prihraniš njemu čas, sebi pa denar, ker boš gotovo kupila ovratnike, ki se ne bodo takoj pri prvem pranju raztrgali.

Kupi mu elegantni, dobri

ERCO ovratnik!

Vsak trgovec Ti bo rad povedal, katero fazono vzemi.

7. inserat kaže moža, ki kaže ženi uro in se poslavlja. Tekst:

Tvoj mož ima premalo časa,

da bi posvetil svojim nakupom potrebno pozornost. Z »malenkostmi« noče imeti opravka.

Pomagaj mu, oskrbi »malenkosti« zanj: na Tvoj dober okus se lahko zane-se in Ti kupiš gotovo poceni, ker kvaliteta je važna; resnično dobre stvari niso nikdar drage.

Kupi mu elegantni, dobri

ERCO ovratnik!

Trgovec Ti bo rad pomagal pri izbiri prave fazone.

8. inserat kaže ženo, ki se privija k možu. Tekst:

Ti imaš »njega« vendarle rada!

Dokaži mu s tem, da opraviš mesto njega tudi male dnevne skrbi! Le malo

mož ima čas za nakup toaletnih potrebščin in so srečni, če se jih osvobodijo takih skrbi.

Od Tebe je odvisno, da je »on« vedno dobro oblečen in da ne daje denarja za stvari, ki mu nič ne koristijo.

Kupi mu elegantni, dobri

ERCO ovratnik!

Trgovec Ti bo rad pomagal pri izbiri prave fazone.

9. inserat kaže moža v naslonjaču, ko pregleduje list, poleg njega pa ženo — Tekst:

Zjutraj je »on« siten

in komaj najde prijazno besedo za svojo ženo. Slabo voljo zakoncev večinoma povzročajo neznatne stvari: najprvo je jeza radi gumba v ovratniku, potem na-

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče.

V minulem tednu je devizno tržišče zaključilo s srednje velikim prometom od 15.902 milij. dinarjev, od čegar pa odpade večji del na zaključke v privatnem blagu (12.431 milij. Din), dočim je bilo s posredovanjem Narodne banke zaključeno v celem za 3.471 milij. Din deviznega blaga.

Iz naslednjih dnevniških prometnih številk: dne 17. novembra Din 2.282.195-85 London - Italija, dne 18. novembra Din 3.069.498-29 Newyork - Wien, dne 19. novembra Din 3.939.531-36 Curih - Italija, dne 20. novembra Din 1.556.117-39 Curih - Italija, dne 21. nov. Din 5.055.130-47 Curih - London je razvidno, da so na poedinih borznih sestankih prošlega tedna prevladovali zaključki v Curihu, Italiji, Londonu ter le deloma v Newyorku in Dunaju, dočim izkazuje četrtkov borzni sestanek najmanjši, petkov pa največji dnevni promet s skoro eno tretjino celoletenskega prometa. Sicer pa je bilo tekom preteklega tedna zaključeno skupno največ (vse v milijonih dinarjev) Curiha (4-580), Trsta (3-415), Londona (2-726), Newyorka (1-773), dokaj manje Prage (1-119), še manje Berlina (0-655) in Pariza (0-381) in končno najmanje Budimpešte (0-240).

V devizni tečajnici je omeniti pred vsem dejstvo, da je bil skozi ves minuli teden trgovan Dunaj nalik Budimpešti in Curihu po nespremenjenem tečaju in so bile novice za 17. t. m. sledeče: Curih 1095-90, Dunaj 7-9618 in Budimpešta 9-8889. Dokaj slično pot je šel tečaj Amsterdama, ker je izvzemši srede (19. t. m. 22-745) beležil nespremenjeno, t. j. 22-75. Vse ostale devize, razen Prage, ki je od ponedeljka (167-62) na petek (167-68) za malenkost popustila, so beležile s padajočo tendenco in citiramo v naslednjem radi primerjave jakosti padca ponedeljkov in petkov tečaj: Berlin 13-48 — 13-475, Bruselj 7-8883 — 7-8828, London 274-68 — 274-59, Newyork 56-465 proti 56-435, Pariz 222-17 — 222-09 in končno Trst 296-12 — 296.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

je bilo tudi v minulem tednu brez vsakih sprememb, tako v pogledu prometa kakor tudi tečajev. Edino Blairova posojila so beležila z malenkostno tečajno razliko in sicer v ponedeljek 8% 92-50, 7% pa 82-50, od torka do vstevši petka pa 8% 92- —, 7% pa 82- —.

Tendenca še vedno skrajno mlačna, tržišče pa brez vsakega zanimanja.

Lesno tržišče.

Vkljub koncu novembra prodaja drv radi milega vremena ni oživela tako, kakor se je pričakovalo v tem poznem letnem času. Kar se tiče nadaljnjih zaključkov, zavisi vse le od vremena (hude zime), ki bi prineslo večji izvoz in neposredno s tem tudi višje cene. Oglje se tudi ne izvažata tako kot se je pričakovalo in tudi cene, s katerimi se je s sigurnostjo računalo, se niso dvignile vsled ugodne zime. Rezano blago se povprašuje le v smreki in to samo I. in II. kvaliteta, medtem ko je monte — tombante in III tako rekoč izostala v sedanjem trgovanju.

Večje zanimanje je v tesanem blagu, posebno za trame od 10 m dolžine naprej, katerih pa samoobsebi umevno primanjkuje ter je njih cena dokaj čvrsta. Še večji interes pa je v bordonalih, bodisi rezanih ali tesanih, posebno tesanih glava-glava (uso Fiume). V bukovini je zanimanje za metljišča 27/27 od 1 m do 1-10 m.

Prodalo se je v pretečenem tednu 5 vagonov oglja, 4 vagone testonov, 1 vagon bukovihi plohov, 1 vagon podnic in 1 vagon jelovih plohov.

Povpraševanja:

1 vagon smrekovihi plohov paralelnih, I./II., 40 mm (kubičiranih za 39) od 16 cm naprej, media 24/25 cm, dobava od 15. januarja 1931. 16 m³ hrastovih neobrobjenih plohov, I./II. in sicer: 6 m³ od 50 mm, dolžina 2-80 do 3 m; od 130 mm, dolžina 2-50 do 3 m — franko ivagon meja Postojna.

Hrastovi: na živ rob rezani trami: 20x20 cm, popolnoma zdravi, polnomerni, v suhem stanju, brez beljave, izključeno črnilo, velike grče ter razpoke, z nadmerami in dolžini in debelini z ozirom na sveže stanje, in sicer: 920 komadov 1-50 m; 300 komadov 1-75 m; 150 komadov 2-85 m; 300 komadov 3-12 m — franko vagon meja Postojna. Dobava do 31. januarja 1931.

1 vagon škuret, sama smreka, 4 m dolžine, obrobljena, ostrorobe, I./II. in sicer: ca 10 m³ 9 mm debeline; ca 15 m³ 14 mm debeline — dobava takojšnja. Cena franko meja italijanska.

Izkaz A) 30 komadov 17-50 m, 0-35x0-35, ca. 64-312 m³; 15 komadov 10 m, 0-32x0-35, ca. 16-800 m³; 30 komadov 5-40 m, 0-32x0-35, ca. 18-144 m³; 30 komadov 8 m, 0-32x0-35, ca. 26-880 m³; 30 komadov 4-25 m, 0-32x0-35, ca. 14-280 m³; 30 komadov 4-50 m, 0-32x0-35, ca. 15-120 m³; 30 komadov 5-50 m, 0-32x0-35, ca. 18-480 m³; 30 komadov 6 m, 0-32x0-35, ca. 20-160 m³; 30 komadov 4-15 m, 0-32x0-35, ca. 13-944 m³; 30 komadov 2 m 0-32x0-35, ca. 6-720 m³; približna kubatura 214-840 m³.

Izkaz B) 60 komadov 16-25 m, 0-35x0-35, ca. 119-437 m³; 30 komadov 9-30 m, 0-32x0-35, ca. 31-248 m³; 60 komadov 5 m, 0-32x0-35, ca. 33-600 m³; 60 komadov 8 m, 0-32x0-35, ca. 53-760 m³; 60 komadov 4-70 m, 0-32x0-35, ca. 31-584 m³; 60 komadov 4-50 m, 0-32x0-35, ca. 30-240 m³; 60 komadov 5-20 m, 0-32x0-35, ca. 34-944 m³; 30 komadov 5-5 m, 0-32x0-35, ca. 18-480 m³; 60 komadov 3-50 m, 0-32x0-35, ca. 23-520 m³; 60 komadov 2-40 m, 0-32x0-35, ca. 16-128 m³; 30 komadov 5-50 m, 0-32x0-35, ca. 18-480 m³; približna kubatura 411-421 m³. Oba izkaza vsebujeta skupaj ca. 626-261 m³. Opombe: A) Trami dolžine 17-50 in 16-25 m bi mogla biti debelina 35/35 do 40/40 cm; B) Za trame ostalih dolžin mora biti debelina od 32/32 do 35/35 cm.

Vsako množino bukovihi metlišč z navedbo cene za 100 komadov franko vagon meja via Postojna tranzit.

Parjena bukovina ožamana in neožamana I., II., 1 vagon ca. 18 m³ razdeljeno kot sledi: 1. m 27/2, 40/1 1/2, 50/1 1/2, 60/1 1/2, 80/1 1/2, 100/1 1/2, II. ravno toliko. Blago mora biti uselno! kot II. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Parjena nežamana bukovina: 1 vagon 50 milimetrov, v azelnih dolžinah. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

1 vagon sledeče smrekovine sestavljen kot sledi: Smrekove deske III., 4 m dolžine z garantirano medijo 25 cm: mm 9 m³ 10. mm 14 m³ 7, mm 25 m³ 3, mm 30 m³ 3. Smrekovi morali (remeljni), Tombante, 4 m, na živ rob rezani: mm 80x80 m³ 4, mm 80x100 m³ 4. Smrekove letvice, Tombante, 4 m: mm 25x10 m³ 4. Cena naj se glasi franko vagon meja via Postojna tranzit.

Jelovi, smrekovi bordonali glava, glava. (Typ Fiume) v dimenzijah 25/25 do 45/45 centimetrov, dolžine od 6—15 m, se rabi večjo množino. — Cena naj se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Več vagonov desk smreka jelka, 19 in 24 cm, kateri so lahko razklani v 2 komada. Roba mora biti brez grč. Cena franko vagon

Bel gaber: krkljički, 32 cm dolžine ali mnogokratniki (64, 96 cm itd.) s premerom 25 milimetrov, blago III. kvalitete. Cena naj se glasi franko vagon meja via Kranjska gora—Tarvis.

gaja ovratnik, ker ne stoji na srajci, potem kravata

Delaj sebi in »njemu« prijetnejšo jutranjo uro, odpravi zlo pri korenini in skrbi, da bo imel prave ovratnike!

Kupi mu elegantni, dobri

ERCO ovratnik!

Trgovec Ti rad pokaže vse forme in Ti si lahko primerno izbereš.

Tem inseratom bi očital le velelnik. Tipografsko so bili skrbno sestavljeni, beseda ERCO pa tiskana vedno z večjimi, enimi in istimi črkami.

Spričo tako večše pripravljene reklamne kampanje nam silijo nehote pod pero besede znanega reklamnega strokovnjaka dr. Friedländerja: »Kdor zna reklamo delati — si mora delati denar«

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v »Trgovskem listu«.

Brstove deske: debeline mm 80² 200, debeline mm 90 m² 200, debeline mm 100 m² 70, debeline mm 120 m² 70. Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit. — Dolžina od 4 m naprej, širina od 25 cm naprej.

Jesenovi plohi: debeline mm 80 m² 270, debeline mm 90 m² 200, debeline mm 100 m² 160, debeline mm 120 m² 14, dolžina od 4 m naprej, širine od 25 cm naprej. Dobava v 2 mesecih.

Bukovi plohi 6 mm, I, II, vrste, obrobljeni in neobrobljeni. Cena naj se glasi franko vagon italijanska meja.

I vagon ca. 12—15 m³ bukovih kratic, od 1, 190 in tudi 0-70 do 190 m dolžine, debeline 27 in 32 mm, največ 27 mm v pretežni večini I. z 20% II., blago mora biti dobro suho. Cena naj se glasi za obrobljene plohe posebej in neobrobljene posebej. Po možnosti naj bo blago vse obrobljeno s širino od 12 do 13 cm in dolžina kakor zgoraj.

1000 m³ hrastovine za gradnjo mostov preko železniških predorov, 6 m dolžine, ča. 40/40 cm (lahko 38/38, 39/39) debeline, navadna kvaliteta, samo da je zdravo blago. Ako se ne more dobiti celega kvantuma, naj se pošlje obvezno ponudbo za toliko blaga, kolikor se ga lahko producira. Cena naj se glasi franko vagon Djevdjelije z navedbo dobavnega roka.

Ponudbe:

Več tisoč komadov božičnih drevesc, od 1 do 3 m dolžine, tudi daljše. Cena se glasi franko vagon nakladalna postaja.

Tečaj 26 novembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-775
Berlin 1 M	—	13-50
Bruselj 1 belga	—	7-8905
Budimpešta 1 pengő	—	9-8905
Curij 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9494	7-9794
London 1 funt	274-48	275-28
Newyork 1 dolar	56-395	56-595
Pariz 100 fr.	221-42	223-42
Praga 100 kron	167-39	168-19
Trst 100 lir	296-05	96-22

KONFERENCA BORZ V BUDIMPEŠTI.

V Budimpešti so zborovali zastopniki borz Srednje in Jugovzhodne Evrope (Jugoslavija, Češkoslovaška, Nemčija, Ogrska, Rumunija in Italija). Konferenca se je bavila v prvi vrsti z vprašanjem dopolnitve donavskega kontrakta (trgovina z ovsom in ržjo). Dalje so izgovorili vzorce za trgovino s pšenico. Obravnavali so vprašanje poenotenja borznih uzans za žitno trgovino na vseh v poštev prihajajočih borzah, dalje vprašanje skupnega postopanja proti izključenim članom. Živahno se je razpravljalo o težkem položaju trgovine z žitom. V vseh vprašanjih se je dosegel popoln sporazum. Borze bodo takoj izdelale konkretne predloge, tako da se bodo mogle delegacije sestati že v januarju leta 1931.

JUGOSLOVANSKO BLAGO ZA GRŠKI TRG.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine obrača pozornost jugoslov. eksporterjev ponovno na grški trg. V sled preklicane trgovske pogodbe med Bolgarijo in Grčijo vlada v Grčiji živahno zanimanje za sledeče jugoslov. produkte: goveja živina, prašiči, surovo in sveže meso, perotina, pšenica, drva za kurjavo, bob in fižol, sladkor itd.

Razno

V poljski industriji džute je v zadnjem času vsled splošno poslabšanega gospodarskega položaja nastopila kriza. Tudi izgledi za nadaljni razvoj so vse prej kot razveseljivi.

50-odstotna omejitev produkcije demantov. Neugodne prodajne razmere in s tem povzročeni padec cen na demantnem trgu sta napotila produkcijo k obravnavanju o primernih omejitvenih ukrepih. V splošnem se predlaga 50-odstotna produkcijska omejitev, a amsterdamski industriji so zaenkrat še proti temu načrtu. Producenti v Antverpu so izrekli svojo pripravljenost, da delajo njih brusilnice samo po tri dni na teden. Južnoafriške brusilnice so svoje obrate razen enega popolnoma ustavile. Vodilna družba Consolidated Diamond je odpustila 1600 delavcev ter je delavcem, ki jih je še obdržala, skrčila plače za 10 odstotkov. Največ vplivajo na nezadostno prodajo posledice borznih krakov v Ameriki in posredno z njimi v zvezi tudi posledice krakov na evropskih borzah. Svetovna kriza skoraj prav nikomur ne prizanese.

Boj proti brezposelnosti v U. S. A. Proti brezposelnosti in gospodarski krizi se borijo Zedinjene države na velepotezen način. Zbran je že sklad skoraj pol milijarde dolarjev, ki naj pomore do omiljenja brezposelnosti in do zopetnega poživljenja gospodarstva. Velike zasebne industrije so napovedale obsežen delovni program. Ship-board (plovni urad) je šel z dobrim zgledom naprej in je izdelal ladjegradbeni načrt za bodoče leto, ki bo zahteval 50 milijonov dolarjev in bo nudil zaposlenost 30.000 delavcem. Velika industrijska središča Detroit, Cleveland in Chicago hočejo število brezposelnih znižati prav tako z obsežnimi javnimi deli. V U. S. A. upajo, če bodo vsi činitelji složno sodelovali, da bo gospodarska kriza in z njo vred brezposelnost kmalu bistveno omiljena.

Poljska papirna konvencija. Zveza poljskih producentov papirja je na zborovanju v Varšavi sklenila ustanovitev konvencije glede cen. Določili so enotne smernice za cene in bodo že v teh dneh izdali seznam obligatnih cen, ki bo določal tudi cene v mali trgovini. Tvrdke, ki se konvencije ne bodo držale, bodo izključili od dobav na domačem trgu. Inozemskih fabrikatov niso sprejeli v seznam.

Angleški premogovni kartel. Prizadevanja, da se z osnovanjem centralnega angleškega premogovnega kartela uredi produkcija in enotno oblikovanje cen, imajo ugodne izgleda za uspeh. Posamezni distriktni karteli se tvorijo sedaj in je računati s tem, da bodo ustanovljeni še v teku novembra. Brž ko bodo pričeli delovati, jih bodo spojili v centralni kartel, s sedežem v Londonu.

Vodstvo centralnega kartela bo izročeno generalnemu svetu, sestojecemu iz zastopnikov posameznih distriktnih kartelov.

Rumunski petrolej v Španiji. V Madridu sta sklenili Španija in Rumunija dogovor o dobavi 300.000 ton rumunskega petroleja v vrednosti 1 milijarde lejev za Španijo. To se pravi, da bo dobavila Rumunija Španiji odslej 65 odstotkov njene petrolejske potrebe ter da bo stopila na mesto Rusije, ki je doslej zakladala španski petrolejski trg. Torej se tudi načrti Amerikancev niso izpolnili.

Tržna poročila

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 15. novembra 1930.

Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste Din 20, II. 18. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 20, II. 18, III. 12—16, jezika 20—22, vampov 10—12, pljuč 6 do 8, jeter 16—20, Jedic 18—24, možganov 25—30, loja 8—10.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24, II. 18—20, jeter 25—30, pljuč 20.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 20 do 24 Din, II 18—20, pljuč 10, jeter 18 do 20, ledic 25, glave 8—10, parkljev 6—8, slanine trebušne 16, slanine ribe in sala 20, slanine mešane 17—18, slanina na debelo 17, masti 18—20, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30, II. 25—28, prekajenih parkljev 8—10, prekajene glave 10, jezika 30—32.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14—15 Din, jagnjetine 18—20, kozličevine 25.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 10 Din, II. 8.

Klobase: 1 kg krakovskih 42 Din, debrecinskih 42, hrenovk 30—34, safalad 30—34, posebnih 34, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 18—20.

Perutina: Piščanec majhen 10—14 Din, večji 20—25, kokoš 25—40, petelin 25—35, raca 25—30, nepitana gos 80, pitana gos 100, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—15.

Divjačina: Divji zajec 40 do 45 Din, poljska jerebica 15—20, gozdna jerebica 25, kljunač 25.

Ribe: 1 kg karpa 25—30 Din, ščuke 30—35, postrvi 60, mreene 15—20, pečenke 10—15.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka

250—3 Din, 1 kg surovega masla 25 do 28, čajnega masla 36—44, masla 36—40, bchinjskega sira 24—28, sirčka 7—8, en par jaje 3—3-50.

Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22 Din, novega vina 10—14, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček piva 4—4-50, 1 steklenica piva 5-50—6.

Kruh: 1 kg belega 4-50 Din, črnega 4, rženega 4, 1 kos navadnih žemelj 0-50, mlečnih 0-50

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk 10—12 Din, I. 8, II. 6—7, III. 4—5, hrušk I. 16, III. 10, ena oranža 1—3, limona 0-75—1, 1 kg rožičev 8, fig 10—12, dateljnov 48, mandeljnov 52, navadnega kostanja 4 do 6, kostanja maroni 12, orehov 8—10, luščenih orehov 28—32, suhih češpelj 10 do 12, suhih hrušk 10—14, grozdja 7 do 10 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80—84 Din, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 100—110, II. 80—90, III. 66—70, kristalnega belega sladkorja 12, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 46, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 na debelo 280—360, na drobno 3-40—4, 2 na debelo 190—330, na drobno 2-80 do 3-75, 4 na debelo 225—280, na drobno 2-75—3-25, 6 na debelo 160—220, na drobno 1-30—2-75, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 9—10, otrobov 1-50—2, koruzne moke 2-50—3, koruznega zdroba 4-50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 7—8, II. 4—5, ržene moke 3—4.

Žito: q pšenice 195—200 Din, rži 175 do 185, ječmena 180—190, ovsna 190—215, prosa 180—200, koruze 155—175, ajde 180—190, fižola ribničana 300, prepelničarja 350, 1 kg graha 8—10, leče 8—10.

Kurivo: 1 tona premoga 460 Din, 1 kub. m trdih drv 140—150, mehkih 75 do 80.

Krma: q sladkega sena 100 Din, pol sladkega sena 85, kislega sena 75, slame 60—70 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg endivije 4—5 Din, motovilca 16—20, poznega zelja 0-45 do 0-75, rdečega zelja 3—4, kislega zelja 2-50—3, ohrovta 0-75—1, karfijol 7—8, kolerab 2-50—3, kolerab podzemljic 0-75 do 1, špinacije 506, čebule 1—1-50, česna 10—12, krompirja 0-75—1, repe 0-50, kisle reke 2—2-50, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2.

Naročajte Trgovski list!

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE	ODJEMALNE
ŠTRACE	KNJIŽICE
JOURNALE	RISALNE
ŠOLSKE	BLOKE
ZVEZKE-MAPE	I. T. D.

KUVERTA
DRUŽBA Z O. Z.
Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

VINO CET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

TISKARNA MERKUR
TRG-IND. D. D.
LJUBLJANA
Gregorčičeva ul. 23. Tel. 2552
se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. Knjigoveška dela izvršuje v LASTNI KNJIGOVEZNICI